

## **ПРОБЛЕМИ І МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**

В сучасних умовах господарювання за наявності недостатньо розвинутого фондового ринку, активного залучення іноземного капіталу, виходу підприємств на регіональний і міжнаціональний рівень об'єктивною необхідністю стає наявність достовірної, неупередженої та якісної інформації про господарську діяльність підприємства з метою прийняття управлінських рішень. Одним з основних джерел інформації про фінансовий стан і фінансові результати діяльності підприємства є його фінансова звітність.

Особлива роль фінансової звітності в системі управління підприємством визначається її здатністю забезпечувати ухвалення обґрунтованих рішень щодо збалансованого функціонування підприємства та його підрозділів, а також визначати ефективність управління підприємством для будь-якого користувача (внутрішнього або зовнішнього). Дослідження інформаційного та структурно-методичного процесу формування фінансової звітності і практики її застосування дозволило виявити наявність багатьох недостатньо розроблених і неузгоджених питань, що впливають на використання інформації для прийняття управлінських рішень. Тому виникла об'єктивна необхідність подальшого поглибленого дослідження теоретичних, методичних і організаційних питань, спрямованих на удосконалення практики складання та використання фінансової звітності, забезпечення користувачів науково розробленою методикою інтерпретації зібраної інформації.

Фінансова звітність досить часто не забезпечує достатнього масиву достовірної та змістової інформації за ключовими фінансовими та нефінансовими показниками діяльності, що знижує якість аналізу поточного стану господарюючого суб'єкта, так і формування стратегії його розвитку. Тобто дані фінансової звітності, що потрібні для управління підприємством, мають істотні недоліки, які обмежують їх інформаційну цінність. Зокрема принцип єдиного грошового вимірника значно обмежує інформацію про господарську діяльність підприємства та відповідним чином впливає на рішення різних груп користувачів. Інформація за межами грошового вимірювання випадає зі сфери уваги фінансової звітності. Нестабільність грошової одиниці, особливо в умовах інфляційних процесів, ускладнює порівняння показників за різні звітні періоди. Тому, формуючи стратегію розвитку підприємства, доцільно прогнозувати вартість активів з урахуванням індексу інфляції [1, с. 8; 3, с. 7].

Несвоечасність надання інформації користувачам у зв'язку з встановленою періодичністю її складання відповідно до вимог законодавства (квартал, рік) уповільнює процес прийняття рішень. Цей недолік може бути усунутий в результаті комп'ютеризації облікового процесу, що дає змогу отримати інформацію у будь-який час [5, с. 254]. Суб'єктивізм показників, які сформовані конкретними виконавцями, може призвести до перекручення даних у звітності. Дані, що наведені у фінансовій звітності, не містять інформації про те, за допомогою яких методичних прийомів вони були отримані і, отже, прийняте на їх основі рішення не завжди може бути достатньо об'єктивним.

Визначення дійсних причин конкретних змін і правильного управлінського рішення можливе тільки за умови ознайомлення з обліковими принципами, якісними характеристиками і оцінкою, за допомогою яких сформована інформація фінансової

звітності, тобто обліковою політикою підприємства. Облікова політика внаслідок різних обставин може відрізнятись на однакових підприємствах, і це необхідно враховувати, аналізуючи їх фінансову звітність з метою прийняття рішень.

Деякими українськими вченими та дослідниками, з метою посилення інформативності фінансової звітності для потреб аналізу, пропонується виключення деяких статей, доповнення і перегрупування розділів звітних форм, що забезпечить оптимізацію інформації і дозволить одержувати якісні дані для управлінських рішень. Обґрунтованою є, на нашу думку, пропозиція, доповнити статті I розділу пасиву балансу акумульованими показниками використання чистого прибутку, зокрема до статті 350 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» ввести додаткові рядки: 351 «Прибутки (збитки) від початку діяльності» та 352 «Прибуток, вилучений з обороту» для посилення інформативних можливостей фінансової звітності про результати діяльності підприємства [4, с. 439].

Водночас формування фінансової звітності згідно з Міжнародними стандартами фінансової звітності дозволить користувачам оцінити результати роботи керівництва підприємства та спрогнозувати майбутній рух грошових коштів [2, с. 244].

Міжнародні стандарти фінансової звітності за рахунок послідовного застосування облікових принципів дають можливість оцінки діяльності та зміни стану господарюючого суб'єкта у часі та дозволяють користувачам аналізувати наслідки прийняття рішень та певною мірою робити прогнози на майбутнє. Звітність включає в себе не тільки таблиці даних, але й описи фактів, що є важливими для користувачів.

Таким чином, фінансовій звітності належить головна роль у задоволенні інформаційних потреб користувачів задля ефективного та професійного управління бізнесом. Тому удосконалення побудови системи фінансової звітності та методології її формування надасть можливість підвищити достовірність та адекватність фінансової інформації, а відтак і здійснювати глибокий аналіз процесів та явищ, які негативно впливають на господарську діяльність підприємства, з метою ухвалення ефективних управлінських рішень.

#### **Література:**

1. Головащенко О.М. *Інформаційні та структурно-методичні засади формування фінансової звітності: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.06.04 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит / О.М. Головащенко. – К., 2006. – 24 с.*
2. Ковтун Т. *Підготовка облікової інформації на базі Міжнародних стандартів фінансової звітності як засіб захисту інтересів власників акціонерних товариств / Т. Ковтун // Економічний аналіз. Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу Тернопільського національного економічного університету. – 2010. – Вип. 6. – с. 244-246.*
3. Коробко О.М. *Бухгалтерська фінансова звітність: методологія складання і практика використання: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.06.04 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит / О.М. Коробко. – К., 2003. – 23 с.*
4. Левицька О. *Відображення результатів діяльності у формах фінансової звітності підприємства / О. Левицька // Економічний аналіз. Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу Тернопільського національного економічного університету. – 2010. – Вип. 6. – с. 437-440.*
5. Штулер Г.Г. *Перспективні напрямки узгодження фінансової звітності в Україні з міжнародними стандартами / Штулер Г.Г., Макарович В.К., Владімірова Т.І. // Економіка. Науковий вісник Ужгородського університету. – 2010. – Спец. вип. 29 (Ч.2). – с. 253-256.*